

Maito- ja suodatinnäytteiden näytteenotto ja lähetysohje

Maito- ja suodatinnäytteenoton syynä voi olla tilanne, jossa henkilön epäillään sairastuneen juotuaan kyseisen tilan raakamaitoa. Tällaisissa tapauksissa näytteenotto perustuu elintarvikelakiin (297/2021, 47§). Maito- ja suodatinnäytteet ovat syytä tutkia, vaikka raakamaitoa ei ole myyty taikka luovutettu tilalta. Näytteet lähetetään laboratorioon mieluummin viikon alussa (ma-ke), jotta ne ehditään tutkia keskeytyksettä. Näytteitä otetaan seuraavasti:

Maitonäytteet

- Ota tankkimaitoa viiteen puolen litran (tai suurempaan, vajaatäyttö ok) pulloon, esim. steriileihin laboratoriolasipulloihin tai tehdaspuhtaisiin, muovisiin mehupulloihin
- Laske maito mielellään tankin hanasta suoraan pulloon ilman väliastioita samalla tankkia sekoittaen
- Merkitse pullon päälle näytteenottopäivä vedenkestävällä merkkikynällä

Suodattimet

- Laita lypsylaitteiston kertakäyttöiset suodattimet puhtaaseen Minigrip-tyyppiseen, tiiviisti suljettaisiin pussiin, yksi kpl/pussi
- Lisää pussiin maitoa kostukkeeksi
- Purista pussista ilma pois ja sulje se tiiviisti
- Merkitse pussin päälle näytteenottoajankohta esim. ”7.8.2023 klo 6/aamulypsy” vedenkestävällä merkkikynällä
- Säästä ym. tavalla pakattuja suodattimia jääkaappiin vähintään 5 kpl muutamalta päivältä ennen näytteiden lähetystä, siten että viimeinen suodatin otetaan näytteeksi lähetyspäivän aamuna

Näytteiden säilytys ja lähettäminen

- Lähetä näytteet mahdollisimman pian. Jos joudut säilyttämään näytteitä ennen lähetystä, ne pidetään jääkaappilämpötilassa
- Täytä tutkimuslähetelomake ”Tankkimaito- ja maitosuodatinnäytteet (ruokamyrkytyspäily)”
<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/laboratoriotutkimukset/elintarviketutkimukset/mikrobiologiset-tutkimukset/>
- Kirjaa tutkimuslähetelomakkeeseen tieto, milloin maitotankki on tyhjennetty ts. mistä tankillisesta näytteet on otettu

Kylmälaukun pakkausohjeet:

- Pakkaa näytepussit ja astiat muovipussiin vuotamisen ehkäisemiseksi ja sen jälkeen kylmälaukkuun, jäädytettujen kylmävaraajien kanssa. Pakkaa kylmävaraajia runsaasti, siten että ne ympäröivät näytteitä (näytteiden jäätymistä ei yleensä tarvitse varoa, sen sijaan liian vähäinen määrä kylmäkalleja johtaa helposti näytteiden pilaantumiseen matkalla)
- Laita yläpuolelle jäävään tyhjään tilaan esim. sanomalehtipaperia eristeeksi
- Pakkaa aina näytteiden mukaan muovipussiin suljettu huolellisesti täytetty lähete. Paketissa tulee olla mukana paperinen lähete, vaikka se olisi toimitettu myös sähköisesti

Lähetäminen (STEC tutkimukset tai erikseen sovittavat tutkimukset):

- Käytä pakettipalvelua, joka mahdollistaa toimittamisen seuraavaksi päiväksi perille Ruokaviraston Helsingin toimipisteeseen Viikkiin
- Näytteiden vastaanotto ma - pe kello 8.00 - 16.15. Tiedustelut: 029 530 0400 (vaihde).

Postiosoite:

Ruokavirasto Helsinki (Puhelinnumero osoitekorttiin 0400 378 710 tai 0500 415 441)

Mikrobiologian yksikkö / ELRE

Mustialankatu 3

00790 HELSINKI

• Lähetä näytteet alkuviikosta (mieluiten ma-ke), jotta ne eivät jää tavarankuljettajan varastoon viikonlopun tai juhlapyhien ajaksi. Varmista kuljetusten aikataulu Postista tai Matkahuollosta. Perjantaisin ei voi lähettää näytteitä.

• **Postin lähetysten osoite** (käytä Pika-lisäpalvelua): Ruokavirasto/LABRA/MIBO/ELRE, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki. Puhelinnumero osoitekorttiin 0400 378 710 tai 0500 415 441.

Jos olet sopinut näytteiden lähettämisestä postin kautta Ruokaviraston laskuun, ota yhteyttä Ruokaviraston lähettämöön (p. 0400 378 710 tai 0500 415 441). Ruokavirastosta voidaan tällöin lähettää pyynnöstä express-9 pakettikortti sähköpostiin (voimassa 14 vrk)

• **Matkahuolto:** kirjoita näytelähettykseen Ruokaviraston luotonnumero 9400278. Huom.! Matkahuollon pikapakettia ei voi käyttää näytteiden lähettämiseen 4.9.2023 alkaen.

Osoite: Ruokavirasto/LABRA/MIBO/ELRE, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki, Matkahuolto Kamppi HELSINKI (Huom. Helsinkiin lähetettäviä matkahuollon paketteja ei saa lähettää asiamiesmatka-huoltoon Herttoniemeen)